

R I I G I K O H U S
D I S T S I P L I N A A R K O L L E E G I U M

O T S U S

Distsiplinaarasja number	9-13/22-1
Otsuse kuupäev	6. juuli 2022
Kohtukoosseis	Eesistuja riigikohtunik Saale Laos, liikmed riigikohtunikud Kai Kullerkupp ja Julia Laffranque, Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik Sten Lind ja Pärnu Maakohtu kohtunik Piia Jaaksoo
Kohtuasi	Harju Maakohtu kohtuniku Helina Luksepa (Luksepp) distsiplinaarasi
Distsiplinaarmenetluse algataja	Harju Maakohtu esimees Astrid Asi
Asja läbivaatamise kuupäev	6. mai 2022. a
Istungil osalenud isikud	Harju Maakohtu kohtunik Helina Luksepp ja Harju Maakohtu esimees Astrid Asi
	Istungit protokollis Riigikohtu personalispetsialist Kristi Jakobsoo

RESOLUTSIOON

- 1. Mõista Harju Maakohtu kohtunik Helina Luksepp õigeks tsiviilasjas nr X-XX-XXXXXX kohtulahendi ettenähtust hilisema teatavaks tegemise etteheites seoses süüdistusest loobumisega.**
- 2. Mõista Harju Maakohtu kohtunik Helina Luksepp süüdi ametikohustuste mittekohases täitmisel – tsiviilasjade lahendamises viivitamises, kohtulahendite kuulutamise korduvas ja pikaks ajaks edasilükkamises ning menetlusosaliste sellest teavitamata jätmises – ja määrata talle karistuseks noomitus.**
- 3. Otsuse peale on kohtunikul õigus esitada kaebus Riigikohtu üldkogule 30 päeva jooksul alates otsuse kuulutamisest.**
- 4. Otsus jõustub pärast punktis 3 märgitud tähtaja möödumist, kui kohtunik ei ole esitanud kaebust Riigikohtu üldkogule.**

DISTIPLINAARSÜÜDISTUS

1. Harju Maakohtu esimees Astrid Asi algatas 07.03.2022 distsiplinaarmenetluse Harju Maakohtu kohtuniku Helina Luksepa (edaspidi ka *kohtunik*) suhtes seoses ametikohustuste täitmata jätmise ja mittekohase täitmisega. Distsiplinaarsüüdistuses heidetakse kohtunikule esiteks ette kahes tsiviilasjas mõistliku aja jooksul menetlustoimingute tegemata jätmist ja põhjendamatu venitamist nende kohtuasjade lahendamisel. Teine distsiplinaarsüüdistuse etteheide seisneb 46 tsiviilasjas kohtulahendi teatavakstegemise ajast kinni pidamata jätmises ning menetlusosaliste teavitamata jätmises kohtulahendi teatavakstegemise aja muutmisest.

2. Distsiplinaarsüüdistuses kajastatud asjaolud on kokkuvõtlikult järgmised.

2.1. Harju Maakohtu esimehele laekus 2021. a jooksul mitu kaebust menetlusosalistelt (kohtuasjad nr x-xx-xxxxx, x-xx-xxxx, x-xx-xxxxxx (süüdistuspunktid 3, 11 ja 48)), milles heideti ette kohtuniku menetluses olevate kohtuasjade venimist või lubatud kuupäevaks kohtulahendi kuulutamata jätmist. 2021. a detsembris tehtud kontrolli käigus tuvastas kohtu esimees kohtute infosüsteemi (KIS) vahendusel, et paljudes kohtuniku menetluses olevates või olnud kohtuasjades ei ole toimingud olnud tähtaegsed või on menetlused põhjendamatu veninud.

2.2. Olles enne tutvunud KIS-i vahendusel tsiviilasjade nr x-xx-xxxxxx, x-xx-xxxxx, x-xx-xxxx, x-xx-xxxx, x-xx-xxxx, x-xx-xxxx, x-xx-xxxxxx, x-xx-xxxxx, x-xx-xxxxx, x-xx-xxxxxx, x-xx-xxxxx, x-xx-xxxx, x-xx-xxxxxx, x-xx-xxxxxx, x-xx-xxxxxx, x-xx-xxxxxx, x-xx-xxxxxx, x-xx-xxxxxx (süüdistuspunktid 1–19) menetlusandmetega, algatas Harju Maakohtu esimees 31.12.2021 kohtute seaduse (KS) § 45 lg 1 alusel järelevalvemenetluse. Vaatamata korduvatele palvetele teha kõikides eelnimetatud kohtuasjades lõpplahendid hiljemalt 31.12.2021, tuli kohtu esimehel KS § 45 lg 1¹ p-de 3 ja 4 alusel korrahase õigusemõistmise tagamiseks jagada ümber kokku 11 tsiviilasja.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 1)** – xx.xx.xxxx andis maksekäsuosakond avaldaja nõude üle hagimenetluse. Pärast puuduste kõrvaldamist võttis kohus xx.xx.xxxx hagi menetluse. Viimasel xx.xx.xxxx toimunud kohtuistungil määras kohus, et teeb kohtulahendi hiljemalt xx.xx.xxxx. Kuna xx.xx.xxxx seisuga kohtulahendit ei olnud, jagati tsiviilasi xx.xx.xxxx ümber kohtunik Xxxxx Xxxx menetluse.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxx (süüdistuspunkt 2)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi rahalise kohustuse täitmise nõudes võttis kohus pärast puuduste kõrvaldamist xx.xx.xxxx menetluse. xx.xx.xxxx määras kohus asja lahendamise poolte nõusolekul kirjalikus menetluses. xx.xx.xxxx. a kirjaga teatas kohus mh lahendi avalikult teatavakstegemise ajaks (hiljemalt) xx.xx.xxxx. Hageja lepinguline esindaja esitas xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx päringud seoses kohtulahendi viibimisega. Kohus allkirjastas xx.xx.xxxx. a kohtumääruse, millega lõpetas menetluse seoses kostja õigusvõime lõppemisega.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 3)** – Hagi võeti xx.xx.xxxx menetluse. xx.xx.xxxx. a kohtuistungil määras kohus mh kompromisslääbirääkimiste tähtajaks xx.xx.xxxx ja uueks istungi ajaks xx.xx.xxxx. Järgmised istungid toimusid xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx. Viimasel istungil määras kohus, et teeb kohtuotsuse hiljemalt xx.xx.xxxx. Kohus uuendas xx.xx.xxxx menetluse, et teha pooltele teistkordne kompromissettepanek. Kohus pikendas xx.xx.xxxx. a e-kirjaga poole taotlusel kohtule vastamise tähtaega kuni xx.xx.xxxx ja teatas xx.xx.xxxx menetlusosalistele, et teeb lahendi teatavaks järgmise nädala jooksul. xx.xx.xxxx esitas hageja esindaja kohtule päringu kohtuotsuse tegemise aja kohta. xx.xx.xxxx esitas hageja esindaja kaebuse Harju Maakohtu esimehele, paludes tagada tsiviilasjas mõistliku aja jooksul kohtuotsuse tegemine. Kohtu esimees edastas kaebuse kohtunikule

hiljemalt xx.xx.xxxx arvamuse andmiseks. xx.xx.xxxx. a e-kirjas lubas kohtunik lahendi teha hiljemalt xx.xx.xxxx. KIS andmetel allkirjastati kohtulahend xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxx(süüdistuspunkt 4)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi leppetrahvi, kahju ja viivise nõudes võeti xx.xx.xxxx menetlusse. xx.xx.xxxx. a kohtuistungil määras kohus pooltele tähtaja kompromissi sõlmimiseks kuni xx.xx.xxxx. Uueks istungiajaks määrati xx.xx.xxxx, kuid kokkuleppel menetlusosalistega lükati kohtuistung edasi. xx.xx.xxxx. a kohtuistungil määras kohus jätkata asja lahendamist kirjalikus menetluses. Ühtlasi teatas kohus, et teeb lahendi eeldatavasti xx.xx.xxxx. Kostja esindaja esitas xx.xx.xxxx kohtule järelepärimise saamaks teada kohtulahendi tegemise aeg, kuidõrd xx.xx.xxxx lubatud lahendit kostjani jõudnud ei ole. xx.xx.xxxx seisuga lõplahendit ei olnud ja alates xx.xx.xxxx on tsiviilasi ümber jagatud kohtunik X. Xxxx menetlusse.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 5)** – xx.xx.xxxx. a hagi põhivõla ja viivise nõudes võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx. a määrusega. xx.xx.xxxx toimunud korraldaval kohtuistungil määras kohus mh tähtaja kompromisslääbirääkimiste pidamiseks kuni xx.xx.xxxx. Ühtlasi määras kohus, et teeb vaheotsuse eeldatavasti xx.xx.xxxx. Hageja esitas xx.xx.xxxx kohtule päringu vaheotsuse tegemise aja kohta. xx.xx.xxxx. a kirjas vabandas kohus ülekoormusest tingitud olukorra pärast ning lubas vaheotsuse teatavaks teha hiljemalt xx.xx.xxxx. Hageja esitas kohtule korduvalt järelepärimisi lubatud vaheotsuse kohta xx.xx.xxxx, xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx. Kohus vastas xx.xx.xxxx, et edastab lahendi mitte hiljem kui xx.xx.xxxx. Hageja esitas järjekordse päringu xx.xx.xxxx. Kohtu xx.xx.xxxx e-kirjas sisaldus selgitus, et haigestumise tõttu lõpetamata toimingud teeb kohus samal päeval. xx.xx.xxxx allkirjastas kohus vaheotsuse. Alates xx.xx.xxxx on tsiviilasi ümber jagatud kohtunik Xxxx Xxxxxx menetlusse.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 6)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi leppetrahvi ja viivise välja mõistmiseks võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx kohtumäärusega. xx.xx.xxxx. a kohtuistungil kohus määras, et poolte kokkuleppel jätkatakse asja lahendamist kirjalikus menetluses ja lubas teha lahendi eeldatavasti xx.xx.xxxx. Nimetatud kuupäeval teatas kohus, et kohtuotsuse kuulutamise uus aeg xx.xx.xxxx. Hageja esitas xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx kohtule päringud kohtuotsuse tegemise aja osas. Kuna xx.xx.xxxx seisuga lõplahendit ei olnud, jagati tsiviilasi xx.xx.xxxx kohtunik Xxxx Xxxxxx menetlusse, kes allkirjastas xx.xx.xxxx. a kohtulahendi.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 7)** – xx.xx.xxxx andis maksekäsuosakond hageja nõude üle hagemenetlusse. xx.xx.xxxx võttis kohus hagi menetlusse. xx.xx.xxxx. a kohtuistungil lepiti kokku järgmine istung ning pooltel võimaldati hiljemalt xx.xx.xxxx anda teada kompromissi võimalikkusest. xx.xx.xxxx toimunud kohtuistungil määras kohtunik jätkata asja lahendamist kirjalikus menetluses. Ühtlasi teatas kohus, et teeb lahendi eeldatavasti xx.xx.xxxx. Hageja esindaja esitas xx.xx.xxxx päringu seoses kohtulahendiga. Kostja esindaja esitas järelepärimised xx.xx.xxxx, xx.xx.xxxx, xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtuotsuse xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 8)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi põhivõlgnevuse ja viivise nõudes võeti menetlusse xx.xx.xxxx. Kohus teavitas xx.xx.xxxx menetlusosalisi, et tühistab xx.xx.xxxx planeeritud kohtuistungil seoses eriolukorraga. Kohtuistungid toimusid xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx. Viimasel istungil teatas kohus, et teeb lahendi eeldatavasti xx.xx.xxxx. Lubatud kuupäeval teatas kohus pooltele, et lükkab otsuse kuulutamise edasi kuni xx.xx.xxxx, et teine pool saaks vastata taotlustele ja väidetele. Kostja esitas xx.xx.xxxx kohtule järelepärimise kohtuotsuse kuulutamise aja kohta. Kuna xx.xx.xxxx seisuga lõplahendit ei olnud, jagati tsiviilasi xx.xx.xxxx kohtunik X. Xxxxxx menetlusse.

• **Kohtuasi nr x-xx-xxxxx (süüdistuspunkt 9)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi töövõtutasu ja viivise nõudes võeti pärast puuduste kõrvaldamist menetlusse xx.xx.xxxx. Kohtuistungid toimusid xx.xx.xxxx, xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx. Viimasel kohtuistungil määras kohus jätkata asja lahendamist kirjalikus menetluses. Kohus teatas ühtlasi, et teeb lahendi eeldatavasti xx.xx.xxxx. Hageja esindaja esitas xx.xx.xxxx, xx.xx.xxxx, xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx järelepärimised kohtuotsuse teatavakstegemise aja kohta. xx.xx.xxxx edastas kohus menetlusosalistele kirja, milles vabandas viivituse pärast ning kinnitas, et tsiviilasjas tehakse lahend mitte hiljem kui xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

• **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 10)** – xx.xx.xxxx andis maksekäsuosakond hagimenetlusse üle hageja nõude. Hagi võeti pärast puuduste kõrvaldamist xx.xx.xxxx kohtumäärusega menetlusse. xx.xx.xxxx edastas kohus menetlusosalistele kirja, ettepanekuga lahendada vaidlus poolte kokkuleppel (tähtaeg xx.xx.xxxx). xx.xx.xxxx menetlusosalistele edastatud kirjas teavitas kohus, et lahendab asja kirjalikus menetluses. xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega võttis kohus menetlusse vastuhagi. xx.xx.xxxx edastas hageja kohtule järelepärimise, millele kohus vastas xx.xx.xxxx ja teatas kohtulahendi kuulutamise aja xx.xx.xxxx. Kohus lükkas xx.xx.xxxx. a kirjaga kohtulahendi kuulutamise aja edasi kuni xx.xx.xxxx. Hageja esitas järelepärimised lahendi kuulutamise kohta xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx. Kuna xx.xx.xxxx seisuga lõpplahendit ei olnud, jagati tsiviilasi xx.xx.xxxx kohtunik X. Xxxxx menetlusse, kes allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

• **Kohtuasi nr x-xx-xxxxx (süüdistuspunkt 11)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi põhivõla ja viivise nõudes võeti menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx teatas kohus pooltele, et seoses eriolukorraga lükkab kohus xx.xx.xxxx toimuva pidanud kohtuistungit edasi ning määrab uue kohtuistungit aja pärast eriolukorra lõppemist. xx.xx.xxxx esitas hageja kohtule taotluse, milles palus määrata kohtuistungit aeg või asja lahendamine kirjalikus menetluses. xx.xx.xxxx. a määrusega määrati kohtuistungit ajaks xx.xx.xxxx, mis lükkus kostja esindaja haigestumise tõttu edasi. xx.xx.xxxx kirjaga tühistas kohus xx.xx.xxxx määratud kohtuistungit ja teavitas pooli, et jätkab asja läbivaatamist kirjalikus menetluses. Samuti andis kohus teada, et teeb lahendi avalikult teatavaks xx.xx.xxxx. Kohus teavitas pooli xx.xx.xxxx. a kirjaga uuest lahendi tegemise kuupäevast xx.xx.xxxx. Kohus võttis xx.xx.xxxx vastu hageja osalise nõudest loobumise. Hageja esitas xx.xx.xxxx kohtule päringu saamaks teavet, millal on asjas oodata lõplikku otsust. xx.xx.xxxx esitas hageja esindaja kaebuse Harju Maakohtu esimehele. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

• **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 12)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võlgnevuse nõudes võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx saatis kohus pooltele kohtukutsed xx.xx.xxxx. a kohtuistungile. xx.xx.xxxx edastas kohus menetlusosalistele kirja, milles selgitas, et kuivõrd pooled on nõus asja lahendamise kirjalikus menetluses, tühistab kohus määratud kohtuistungit ja annab pooltele lõpliku tähtaja seisukohtade esitamiseks. xx.xx.xxxx. a kirjaga teatas kohus menetlusosalistele mh otsuse kuulutamise aja xx.xx.xxxx. Kohus teatas xx.xx.xxxx. a kirjaga, et kohtuotsuse kuulutamise uus aeg on xx.xx.xxxx. Hageja esitas xx.xx.xxxx järelepärimise seoses viivitusega tsiviilasja lahendamisel. xx.xx.xxxx allkirjastas kohus määruse, millega jättis hagi läbi vaatamata.

• **Kohtuasi nr x-xx-xxxxx (süüdistuspunkt 13)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi osanike otsuse tühistamise nõudes võeti menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. Kohtuistungid toimusid xx.xx.xxxx, xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx. Viimasel istungil teatas kohus, et teeb lahendi eeldatavasti xx.xx.xxxx. Kuna xx.xx.xxxx. a seisuga lõpplahendit ei olnud, jagati tsiviilasi xx.xx.xxxx kohtunik X. Xxxx menetlusse.

• **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 14)** – xx.xx.xxxx andis maksekäsuosakond hagimenetlusse üle hageja nõude. Pärast puuduste kõrvaldamist võttis kohus xx.xx.xxxx hagi menetlusse. xx.xx.xxxx. a kirjaga teatatakse menetlusosalistele kohtuniku vahetusest. xx.xx.xxxx esitas kostja taotluse kohtunik Xxxxxx-Xxxx Xxxxx taandamiseks, mis rahuldati xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. Tsiivilasi jagati kohtunik Helina Luksepale, kes teavitas xx.xx.xxxx. a kirjaga menetlusosalisi sellest, et lahendab asja kirjalikus menetluses. xx.xx.xxxx edastas kohus menetlusosalistele kirja, milles teavitas, et annab kostjale tema taotluse alusel täiendava lõpliku tähtaja kuni xx.xx.xxxx ning selleks ajaks tuleb kostjal esitada oma lõplikud seisukohad, menetluskulude nimekiri ja vastus hageja menetluskuludele. Samuti andis kohus teada, et lahendi kuulutamise aja teatab kohus pärast kostjale antud tähtaja möödumist. xx.xx.xxxx teatavad hageja senised lepingulised esindajad esindusõiguse lõppemisest. Seejärel ei ole KIS-i andmetel toiminguid tehtud. Tsiivilasi jagati xx.xx.xxxx kohtunik X. Xxxxx menetlusse.

• **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 15)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi põhivõlgnevuse ja viivise nõudes võeti menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. Ühtlasi peatati selle tsiivilasja menetlus kuni tsiivilasjas nr xx.xx.xxxx tehtava menetlust lõpetava lahendi jõustumiseni. xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega uuendati hageja taotlusel tsiivilasja menetlus. xx.xx.xxxx esitas kostja vastuse hagiavaldusele ja kompromissetepanekule. xx.xx.xxxx esitas hageja kohtule järelepärimise tsiivilasja menetluse seisu kohta. xx.xx.xxxx. a kirjaga teatas kohus menetlusosalistele, et poolte nõusolekul lahendab kohus tsiivilasja kirjalikus menetluses. Kohus määras, et teeb lahendi xx.xx.xxxx. Hageja esitas xx.xx.xxxx kohtule päringu tsiivilasja menetluse seisu kohta. Kuna xx.xx.xxxx seisuga ei olnud lõpplahendit, jagati tsiivilasi xx.xx.xxxx kohtunik X. Xxxx menetlusse.

• **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 16)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi tehingu tagasivõitmise korras kehtetuks tunnistamiseks ja ühisvara jagamiseks täitemenetluses võeti menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx edastas kohus menetlusosalistele kirja, milles mh andis kostjatele kompromissetepaneku hagejale esitamiseks tähtaja xx.xx.xxxx. xx.xx.xxxx teavitas kohus hagejat kompromissetepaneku esitamisest. xx.xx.xxxx edastas kohus menetlusosalistele kirja, milles määras asja lahendamise kirjalikus menetluses. xx.xx.xxxx esitas kostjate lepinguline esindaja vastuhagi, mida kohus keeldus menetlusse võtmast. Kohus teatas, et teeb lahendi avalikult teatavaks hiljemalt xx.xx.xxxx. Kohus uuendas asja arutamise ja tühistas xx.xx.xxxx. a määruuses avaldatud lahendi avalikult teatavastegemise aja. xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega võttis kohus vastuhagi menetlusse ning kohustas kohtule kirjaliku vastuse vastuhagile. xx.xx.xxxx esitas hageja vastuse vastuhagile. xx.xx.xxxx esitas kostja lepinguline esindaja taotluse vastuhagile vastamise tähtaja pikendamiseks. Edasisi menetlustoiminguid KIS-is ei nähtu. Kohtunik allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

• **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 17)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võeti pärast puuduste kõrvaldamist xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega menetlusse. xx.xx.xxxx esitas kostja kohtule järelepärimise tsiivilasja seisu kohta. xx.xx.xxxx. a kirjaga andis kohus teada, et teeb vaheotsuse hiljemalt xx.xx.xxxx. Kostja edastas xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx kohtule järelepärimised vaheotsuse tegemise kohta. Kuna xx.xx.xxxx ei olnud rohkem toiminguid tehtud, jagati tsiivilasi xx.xx.xxxx kohtunik X. Xxxx menetlusse.

• **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 18)** – xx.xx.xxxx andis maksekäsuosakond hagimenetlusse üle hageja nõude. Pärast puuduste kõrvaldamist võttis kohus xx.xx.xxxx hagi menetlusse. xx.xx.xxxx teavitas kohus menetlusosalisi, et tsiivilasi on jagatud alates xx.xx.xxxx kohtunik H. Luksepa menetlusse. xx.xx.xxxx kohtuistungil määras kohus jätkata asja lahendamist kirjalikus menetluses. xx.xx.xxxx esitas hageja ja kolmanda isiku lepinguline esindaja kohtule järelepärimise, kas kohus ootab pooltelt veel viimaste kirjalike seisukohtade esitamist enne

kohtuotsuse tegemist. Kohtu vastuse kohaselt andis kohus lõpliku tähtaja oma kirjalike seisukohade esitamiseks ning menetluskulude nimekirja esitamiseks kuni xx.xx.xxxx, teise poole menetluskuludele sai vastuväiteid esitada kuni xx.xx.xxxx. Samuti teatas kohus, et teeb lahendi teatavaks hiljemalt xx.xx.xxxx. Hageja lepinguline esindaja esitas xx.xx.xxxx kohtule avalduse, milles soovib teada kohtulahendi tegemise kuupäeva. xx.xx.xxxx teatas kohus, et kohtuotsuse kuulutamise uus aeg on xx.xx.xxxx. Hageja esitas korduva järelepärimise xx.xx.xxxx. Kohus vastas xx.xx.xxxx, teatades, et lahend tehakse teatavaks hiljemalt xx.xx.xxxx. Hageja esindaja esitas järjekordse päringu xx.xx.xxxx. Kohtunik allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx. Tsiiviilasi jagati xx.xx.xxxx kohtunik Xxxx Xxxxx menetlusse, kes xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega tühistas xx.xx.xxxx. a otsuse ning kinnitas poolte vahel xx.xx.xxxx sõlmitud kompromissi.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 19)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võttis kohus xx.xx.xxxx menetlusse. xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega liideti tsiiviilasi nr xx.xx.xxxx ühte menetlusse tsiiviilasjaga nr xx.xx.xxxx (liidetud tsiiviilasjade number xx.xx.xxxx). xx.xx.xxxx kohtuistungil määras kohus jätkata asja lahendamist kirjalikus menetluses ning et kohus teeb lahendi xx.xx.xxxx. Kostja esindaja tegi xx.xx.xxxx kohtule päringu kohtuotsuse kuulutamise aja kohta. Kuna xx.xx.xxxx. a seisuga kohtulahendit ei olnud, jagati tsiiviilasi xx.xx.xxxx kohtunik X. Xxxx menetlusse.

2.3. Distsiplinaarsüüdistuse kohaselt selgitas kohtunik 19.01.2022 Harju Maakohtu esimehele esitatud vastuses, et ei pea kujunenud olukorda normaalseks ja nimetas menetlusjäägi tekkimiseni viinud põhjused: eeskätt kohtujuristide korduv vahetumine alates 2020. a algusest, samuti objektiivsed takistused (internetiturvalisus ja töökoormus) n-ö kaasavõetud tsiiviilasjade lahendamisel teenistuslähetus Euroopa Inimõiguste Kohtus (EIK) alates 01.09.2021.

2.4. Pärast kohtunikult selgituse saamist küsis Harju Maakohtu esimees ka kohtu tsiiviilvaldkonna juhtiva kohtujuristi arvamust kohtujuristi toe puudumise kohta. Saadud vastuse põhjal järeldas kohtu esimees, et kohtunikule on pidevalt olnud tagatud kohtujuristi abi, kuigi ajavahemikel aprillist 2020 oktoobrini 2020 ja märtsist 2021 maini 2021 võis see olla tavapärasest väiksem.

2.5. Kokkuvõttes leidis kohtu esimees, et eelviidatud 19 kohtuasja ei olnud loomult sellised, mille lahendamiseks tulenes tähtaeg seadusest, ja kohtunik ise koostas menetlusplaani, mida ta ei suutnud järgida. Kohtu esimees pidas vajalikuks kontrollida menetlustoimingute tähtaegsust ka teistes kohtunikule jagatud tsiiviilasjades enne väidetava kohtujuristi toe puudumise perioodi algust. Pistelise kontrolli tulemusel avastas kohtu esimees 31.01.2022. a seisuga puudujääke tähtaegadest kinnipidamisel ja pikki menetluspause ka alljärgnevas 29 tsiiviilasjas.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxx (süüdistuspunkt 20)** – Hagi esitati xx.xx.xxxx. KIS-ist nähtuvalt tehti viimane menetlustoiming xx.xx.xxxx. Hageja esindaja esitas xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx kohtule järelepärimised, soovides teada tsiiviilasja menetlusseisu. xx.xx.xxxx teatas kohus e-kirjaga, et teeb lahendi teatavaks hiljemalt xx.xx.xxxx. Kostja esitas xx.xx.xxxx taotluse teha kohtulahend ka kostjale nähtavaks. xx.xx.xxxx esitas hageja esindaja korduva järelepärimise. xx.xx.xxxx vastas kohus e-kirjaga, et kuulutab lahendi selle nädala jooksul, xx.xx.xxxx teavitab kohus esmalt tehnilisest rikkest lahendi salvestamisel, seejärel allkirjastas kohtulahendi samal päeval.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 21)** – xx.xx.xxxx esitati hagi. xx.xx.xxxx määras kohus pooltele tähtaja lõplike seisukohtade ja tõendite esitamiseks kuni xx.xx.xxxx, vastaspoole seisukohtadele ja tõenditele vastamiseks kuni xx.xx.xxxx. Menetluskulude nimekirjad tuli esitada xx.xx.xxxx ja teise poole menetluskuludele sai vastuse esitada kuni xx.xx.xxxx. Pärast seda teatab

kohus lahendi tegemise aja. xx.xx.xxxx esitas hageja oma seisukoha. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx, s.o enam kui kaks aastat hiljem.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 22)** – xx.xx.xxxx esitas kohtutäitur avalduse võlgniku õiguste peatamiseks ja nende andmise keelamiseks. xx.xx.xxxx saatis kohus menetlusosalistele e-kirja, millega andis tähtaja arvamuse avaldamiseks ja teatas, et lahend tuleb pärast menetluskulude nimekirjale vastamiseks antud tähtaega ehk xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx, s.o ligi kaks aastat hiljem.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 23)** – xx.xx.xxxx andis maksekäsuosakond hagimenetlusse üle avaldaja nõude. xx.xx.xxxx tegi kostja esindaja kohtule järelepärimise menetluse seisu kohta. Kohus tegi järgmise toiminguga, st allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx, s.o enam kui kahe aasta möödudes.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 24)** – xx.xx.xxxx esitati hagi. xx.xx.xxxx. a kohtuistungil teatas kohus lahendi kuulutamise ajaks xx.xx.xxxx. Hageja esindaja esitas xx.xx.xxxx kohtule järelepärimise lahendi seisu kohta. Kohus määras xx.xx.xxxx. a e-kirjaga lahendi tegemise uueks ajaks xx.xx.xxxx. Hageja esindaja esitas korduvad järelepärimised xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 25)** – xx.xx.xxxx esitati hagi. xx.xx.xxxx. a kohtuistungil teatas kohus lahendi kuulutamise ajaks xx.xx.xxxx. Hageja esitas kohtule järelepärimised lahendi seisu kohta xx.xx.xxxx, xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 26)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võeti menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega, millega kohus lahendas hageja esitatud menetluse kiirendamise taotlust, määras kohus mh kohtulahendi teatavastegemise ajaks xx.xx.xxxx. xx.xx.xxxx esitas kostja esindaja kohtule päringu/taotluse kohtulahendi seisu kohta. xx.xx.xxxx teatas kohus e-kirjaga, et kohtuniku pikaajalise haigestumise tõttu pikeneb otsuse kuulutamise aeg kuni xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas lahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 27)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võeti menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx andis kohus menetlusosalistele tähtajad lõplike seisukohtade, tõendite ja taotluste esitamiseks ning tähtajad vastaspoolele vastamiseks. xx.xx.xxxx esitab kostja päringu tsiviilasja seisu kohta. xx.xx.xxxx teatas kohus menetlusosalistele e-kirjaga, et lahend tehakse avalikult teatavaks xx.xx.xxxx. Hageja esitas xx.xx.xxxx järelepärimise lahendi seisu kohta. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 28)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võeti menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx. a e-kirjas teatas kohus mh, et teeb lahendi teatavaks hiljemalt xx.xx.xxxx. Kostja esindaja esitas xx.xx.xxxx päringu kohtuasja seisu kohta. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 29)** – xx.xx.xxxx esitatud kaebuse kohtutäituri otsusele võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx andis kohus e-kirjaga tähtaja täiendavate seisukohtade esitamiseks kuni xx.xx.xxxx, peale mida kohus teatab lahendi kuulutamise aja. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx, s.o 2,5 aastat hiljem.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxx (süüdistuspunkt 30)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võeti menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx teatas kohus e-kirjaga menetlusosalistele, et lahend tehakse avalikult teatavaks hiljemalt xx.xx.xxxx. Kohus teatas xx.xx.xxxx menetlusosalistele, et kohtulahendi uus aeg on xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxx (süüdistuspunkt 31)** – xx.xx.xxxx esitatud avalduse korteriühistu juhatuse kohustamiseks teabe andmiseks ja dokumentidega tutvumise võimaldamiseks võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx. a kohtuistungil määras kohus kohtulahendi tegemise ajaks xx.xx.xxxx. xx.xx.xxxx esitati järelepärimine kohtulahendi seisu kohta. xx.xx.xxxx teatas kohus e-kirjas, et seoses pikaajalise haigestumisega lükkab kohus otsuse kuulutamise edasi kuni xx.xx.xxxx. Järjekordne järelepärimine esitati xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 32)** – xx.xx.xxxx andis maksekäsuosakond avaldaja nõude üle hagimenetlusse. xx.xx.xxxx. a e-kirjaga määras kohus, et teeb lahendi xx.xx.xxxx. xx.xx.xxxx andis kohus menetlusosalistele täiendava tähtaja, millele järgnevalt teatab lahendi uue teatavastegemise aja. xx.xx.xxxx. a e-kirjas teatas kohus lahendi kuulutamise ajaks xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 33)** – xx.xx.xxxx andis maksekäsuosakond avaldaja nõude üle hagimenetlusse. xx.xx.xxxx kohtumäärusega võttis kohus hagiavalduse menetlusse. xx.xx.xxxx. a kohtuistungil määras kohus, et teeb lahendi eeldatavasti teatavaks xx.xx.xxxx. Hageja esitas xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx kohtule järelepärimised kohtulahendi seisu kohta. xx.xx.xxxx e-kirjas teatas kohus, et kuulutab lahendi xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxx (süüdistuspunkt 34)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx kohtuistungil määras kohus lahendi avalikult teatavastegemise ajaks xx.xx.xxxx. Hageja lepinguline esindaja tegi xx.xx.xxxx kohtule järelepärimise lahendi seisu osas. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 35)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx. a e-kirjas uuendas kohus asja arutamise ja ühtlasi muutis lahendi kuulutamise aega, määrates, et kohus teeb lahendi teatavaks xx.xx.xxxx. Hageja esindaja tegi xx.xx.xxxx järelepärimise lahendi seisu kohta. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 36)** – xx.xx.xxxx andis maksekäsuosakond avaldaja nõude üle hagimenetlusse. xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega võttis kohus hagi menetlusse. xx.xx.xxxx. a e-kirjaga teatas kohus mh, et lahend tehakse teatavaks xx.xx.xxxx. Hageja esitas xx.xx.xxxx järelepärimise lahendi seisu kohta. Kohus allkirjastas lahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 37)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx võttis kohus vastuhagi menetlusse. xx.xx.xxxx. a kohtuistungil määras kohus lahendi avalikult tegemise ajaks xx.xx.xxxx. Hageja esindaja tegi xx.xx.xxxx kohtule järelepärimise saamaks teada, millal on oodata kohtulahendit. Kohus vastas xx.xx.xxxx. a e-kirjas, et lahendit on oodata xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 38)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx kohtumäärusega määras kohus mh et teeb lahendi avalikult teatavaks hiljemalt xx.xx.xxxx. Kohtu xx.xx.xxxx. a e-kirjaga pikendas kohus lõplike seisukohtade ja menetluskulude nimekirjade esitamise tähtaega kuni xx.xx.xxxx. Kohus tühistas

xx.xx.xxxx. a määrusega määratud lahendi avalikult teatavastegemise aja ning selgitas, et kohus teatab lahendi aja pärast pooltele määratud tähtaegade möödumist. xx.xx.xxxx esitas hageja esindaja kohtule taotluse määrata kohtulahendi tegemise aeg. xx.xx.xxxx teatas kohus, et haiguslehel viibimise tõttu lükkub lahendi teatavaks tegemine kuni xx.xx.xxxx. Kohus muutis xx.xx.xxxx. a e-kirjaga lahendi kuulutamise aega ning teatas, et lahend tehakse avalikult teatavaks xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas lahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 39)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx kohtumäärusega. xx.xx.xxxx. a kohtuistungil määras kohus lahendi avalikult teatavastegemise ajaks xx.xx.xxxx. Kohtu xx.xx.xxxx. a e-kirjaga teatas kohus lahendi kuulutamise uueks ajaks xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxx (süüdistuspunkt 40)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx. a e-kirjas määras kohus lahendi avalikult teatavastegemise ajaks xx.xx.xxxx. Asjast puudutatud isik esitas xx.xx.xxxx kohtule järelepärimise kohtulahendi osas. xx.xx.xxxx esitas asjast puudutatud isik menetluse kiirendamise taotluse. xx.xx.xxxx esitas asjast puudutatud isik vastuväite kohtu tegevusele, kuivõrd kohtulahend puudub ning kohus ei ole lahendanud menetluse kiirendamise taotlust. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxx (süüdistuspunkt 41)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx esitas hageja kohtule järelepärimise saamaks teavet menetluse seisu kohta, kuivõrd xx.xx.xxxx saadeti kohtunikule viimased dokumendid ning pidid ootama kohtuniku otsust. xx.xx.xxxx. a e-kirjaga andis kohus pooltele mh teada, et teeb lahendi teatavaks hiljemalt xx.xx.xxxx. Hageja tegi kohtule xx.xx.xxxx järelepärimise. Kohus vastas xx.xx.xxxx, et teeb lahendi selle nädala jooksul. xx.xx.xxxx edastas hageja järjekordse järelepärimise. xx.xx.xxxx vastas kohus e-kirjaga, et lahendi kuulutamine viibib veel nädala võrra kohtuniku haigestumise tõttu. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxx (süüdistuspunkt 42)** – xx.xx.xxxx esitatud avaldus likvideerimise läbiviimiseks võeti menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx e-kirjas andis kohus pooltele mh teada, et lahend tehakse avalikult teatavaks hiljemalt xx.xx.xxxx. Menetlusosaline esitas xx.xx.xxxx kohtule järelepärimise menetlus seisu osas. Kohus vastas xx.xx.xxxx. a e-kirjaga, et lahend vormistatakse lõpuni xx.xx.xxxx või hiljemalt xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas lahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxx (süüdistuspunkt 43)** – xx.xx.xxxx andis maksekäsuosakond avaldaja nõude üle hagimenetlusse. xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega võttis kohus hagi menetlusse. xx.xx.xxxx esitas hageja kohtule järelepärimise menetluse seisu osas. Kohus teatas xx.xx.xxxx e-kirjas, et kohus teeb lahendi teatavaks xx.xx.xxxx. Hageja esindaja esitas xx.xx.xxxx kohtule järelepärimise. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxx (süüdistuspunkt 44)** – xx.xx.xxxx andis maksekäsuosakond avaldaja nõude üle hagimenetlusse. xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega võttis kohus hagi menetlusse. xx.xx.xxxx edastas kohus menetlusosalistele e-kirja, milles mh teavitas, et kohtulahend tehakse avalikult teatavaks xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 45)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx kohtumäärusega. xx.xx.xxxx kohtuistungil määras kohus lahendi avalikult teatavastegemise ajaks xx.xx.xxxx. Kohus teatas xx.xx.xxxx e-kirjas menetlusosalistele, et tsiviilasi

ei ole lõplikuks lahendamiseks valmis, sest hageja täiendas xx.xx.xxxx hagi uue nõudega, mida varasemalt pole esitatud. Kostja nõustus täiendava nõude menetlemisega ja kohus võttis selle nõude menetlusse ning teatas uue lahendi kuulutamise ajaks xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 46)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx. a kohtuistungil teatas kohus kohtulahendi kuulutamise ajaks xx.xx.xxxx. Pooled esitasid xx.xx.xxxx kohtule järelepärimise lahendi seisu kohta. xx.xx.xxxx esitas kohtutäitur korduva järelepärimise. xx.xx.xxxx vastas kohus e-kirjaga, et lahend tsiviilasjas tehakse hiljemalt xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxx (süüdistuspunkt 47)** – xx.xx.xxxx esitatud hagi võttis kohus menetlusse xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega. xx.xx.xxxx esitas hageja esindaja kohtule järelepärimise menetluse seisu osas. Kohus suunas xx.xx.xxxx edastatud e-kirjas menetlusosalisi veel kord kompromisslepingut sõlmima. xx.xx.xxxx edastas kohus menetlusosalistele e-kirja, milles teatab lahendi kuulutamise ajaks xx.xx.xxxx. Nii xx.xx.xxxx kui ka xx.xx.xxxx esitas hageja esindaja kohtule korduvad järelepärimised kohtulahendi tähtaja osas. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

- **Kohtuasi nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 48)** – xx.xx.xxxx andis maksekäsuosakond avaldaja nõude üle hagimenetlusse. xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega võttis kohus hagi menetlusse. xx.xx.xxxx. a kohtumäärusega määras kohus lahendada tsiviilasi poolte nõusolekul kirjalikus menetluses. Hageja esitas xx.xx.xxxx kohtule järelepärimise kohtumenetluse seisu kohta. xx.xx.xxxx. a e-kirjas teatas kohus lahendi avalikult teatavastegemise ajaks xx.xx.xxxx. Nii xx.xx.xxxx kui ka xx.xx.xxxx esitas hageja kohtule järelepärimise kohtulahendi teatavastegemise tähtaja kohta. xx.xx.xxxx. a e-kirjas andis kohus teada, et teeb otsuse teatavaks hiljemalt xx.xx.xxxx. Hageja esitas korduvad järelepärimised nii xx.xx.xxxx kui ka xx.xx.xxxx. Kohus allkirjastas kohtulahendi xx.xx.xxxx.

3. Pärast tutvumist ka viimati loetletud 29 tsiviilasja menetluskäigu ja kohtuniku selgitustega leiab Harju Maakohtu esimees distsiplinaarsüüdistuses, et kohtunik on ilma mõjuva põhjusega jätnud oma ametikohustused täitmata või täitnud neid mittekohaselt KS § 87 lg 2 tähenduses. Tuvastatu viitab süsteemsele puudujäägile kohtuniku töö korraldamisel ja menetluste juhtimisel ning näitab hooletut ja ükskõikset suhtumist KS § 6 lg-st 1 tulenevate kohustuste täitmisesse. Kohtuniku töökoormus ei ole perioodil 2019–2021 olnud võrreldes teiste sama kohtu kohtunikega suurem. Kokkuvõtlikult seisneb süüdistus järgmises.

3.1. Kohtunik on jätnud kohtuasjades nr x-xx-xxxx ja x-xx-xxxxxx (süüdistuspunktid 22–23) menetlustoimingud mõistliku aja jooksul tegemata ning põhjendamatult venitanud kohtuasja lahendamist. Mõlemas kohtuasjas oli ligikaudu kaheaastane periood, mil kohus ei teinud ühtegi toimingut. Seejuures ei nähtu objektiivseid takistusi kohtuasja lõpuleviimiseks mõistliku aja jooksul.

3.2. Kohtunik ei ole viimase kolme aasta jooksul vähemalt 46 korral (süüdistuspunktid 1–21 ja 24–48) pidanud kinni kohtulahendi teatavastegemise ajast ega ole teavitanud menetlusosalisi selle aja muutmise kohta. Lahendi teatavastegemisel on kohtunik hilineanud mõnest päevast kuni mõne aastani. Ükski viivitustest ei ole tekkinud menetlusosaliste süül, samuti ei ole viivitust põhjendanud teiste kohtunikega võrreldes ülemäärane töökoormus ega kohtuasjade keerukus või mahukus.

4. Distsiplinaarkolleegium võttis distsiplinaarasja menetlusse 10.03.2022. a määrusega.

5. H. Luksepp asus kohtunikuna ametisse 18.08.2014. Varem ei ole kohtunikku distsiplinaarkorras karistatud.

KIRJALIK SELGITUS DISTSIPLINAARSÜÜDISTUSE KOHTA

6. Distsiplinaarkolleegiumile 04.04.2022 esitatud kirjalikus seletuses väljendas kohtunik kahetsust tekkinud olukorra pärast ega vaielnud vastu sellele, et pole alati suutnud lubatud kuupäevadel kohtulahendeid teha. Kokkuvõttes palub kohtunik mõista teda esitatud distsiplinaarsüüdistuses õigeks või alternatiivselt jätta karistus kohaldamata. Lisaks taotleb kohtunik distsiplinaarkomisjoni otsuses tema nime asendamist tähepäevadega.

6.1. Kohtunik ei vaidlusta süüdistuses esitatud fakte ja leiab, et süüdistus hõlmab 19 tsiviilasja, mille lahendamise ta oli võtnud kohustuseks enne 01.09.2021 EIK teenistuslähetusse siirdumist. Seetõttu palub ta menetlusest välja jätta kohtuasjad, mis ei ole süüdistuse esemeks.

6.2. Kohtuniku hinnangul on KS § 90 lg 1 alusel aegunud etteheited seoses tsiviilasjadega nr x-xx-xxxxxxx, x-xx-xxxxxx, x-xx-xxxxx, x-xx-xxxxx, x-xx-xxxxxx, x-xx-xxxxxxx, x-xx-xxxxxx ja x-xx-xxxxxx (süüdistuspunktid 1–4, 10, 13 ja 15). Nende kohtuasjade seis oli kohtu esimehele teada juba maist 2021, kui arutati teenistuslähetusse mineku üle, hiljemalt aga 01.09.2021.

6.3. Kohtunikule seati teenistuslähetusse mineku eeldusena kohustuseks vähendada menetlusjääki hiljemalt 01.09.2021 vähemalt 140 kohtuasjani. Ta nõustus lahendama lähetusse esimese nelja kuu jooksul, s.o hiljemalt 31.12.2021, veel 20 kohtuasja. Lahendamata kohtuasjade arvu õnnestus küll vähendada kokkulepitud tasemeni, kuid paljud teised, sh vanad kohtuasjad jäid tähelepanuta. Paralleelselt tegeles kohtunik mais 2021 tööle asunud uue kohtujuristi väljaõpetamisega.

6.4. Kohtunik kinnitab, et ei ole kunagi väitnud endal olevat suuremat töökoormust kui teistel Harju Maakohtu kohtunikel. Töökoormusega on võimalik toime tulla vaid siis, kui kõik menetlusgrupi lülid töötavad laitmatult, kui teha valik vastavalt rohkem ja vähem süvenemist vajavate asjade vahel ning töötada ka nädalavahetuseti. Kohtujuristi(de) tugi aastatel 2020–2021 on nende vahetumise tõttu olnud ebapiisav, kohtujuristide ettevalmistatut tuli korduvalt ümber teha ja parandada. Töökoormus Harju Maakohtus on suur. Pidevas pingel olukorras töötamine avaldab mõju ka töövõimele.

6.5. Kohtunik juhtis tähelepanu ka kokkuleppele kohtu esimehe ja X. XXXXXXXXX, kes pidi võtma üle kohtuniku seni veel lahendamata kohtuasjad, kuid juulis 2021 muudetud kohtuasjade jäägi arvestuse tõttu osutus see võimatuks. Sellest tingituna ja kokkuleppel kohtu esimehega lubas ta lahendada lähetusse esimestel kuudel 20 kohtuasja. COVID-19 viiruse põhjustatud olukorra tõttu oli piiratud EIK hoones viibimine, kohtumajast väljaspool arvutivõrgus töötamine polnud turvaline ning paralleelsete tööülesannete täitmine ei olnud töömahu tõttu võimalik. Tähtaja pikendamist pärast 31.12.2021 kohtu esimees enam ei võimaldanud. Tagantjärele leiab kohtunik, et kohtuasjade lahendamine teenistuslähetusse ajal ei ole kooskõlas avaliku teenistuse seaduse (ATS) § 44 lg-tega 1 ja 4.

7. Distsiplinaarkolleegium palus kohtunikult täiendavat selgitust seoses tema 04.04.2022 seletuskirjas väljendatuga, et süüdistus on esitatud seoses 19 kohtuasjaga, kuigi süüdistuse sisus viidatakse kokku 48 tsiviilasjale. Ühtlasi paluti täpsustada kohtuniku taotluse – varjata tehtavas lahendis tema nime – õiguslikku alust.

8. Distsiplinaarkolleegiumini 29.04.2022 jõudnud selgituses kinnitas kohtunik, et tegemist ei ole olnud hoolimatuse ega ükskõiksusega, vaid mitmete asjaolude kokkulangemisega (suur töökoormus, pikaajaline ebapiisav juristi tugi), ning märkis vastusena järgmist.

8.1. Taotlus nime varjamiseks tugineb isikuandmete kaitse seaduse (IKS) §-dele 14 ja 15. Seal sätestatud põhimõtete kohaselt võib andmesubjekti nõusolekuta isikuandmeid töödelda ainult seaduses sätestatud alustel. Juhul, kui isiku nõusolekut või seaduslikku alust ei ole, puudub õigus isikuandmete töötlemiseks, sh isiku nime avaldamiseks kohtute omaavalitsusorgani otsuses.

8.2. KS § 8 lg 2 ja § 90 lg 1 ning ATS § 77 lg 1 alusel aegub distsiplinaarsüütegu hiljemalt kahe aasta möödumisel selle toimepanemisest, kuid igal juhul kuue kuu jooksul selle avastamisest. Eelneva tõttu on tähtis see, millist hetke on süüdistuses loetud süüteo toimepanemise ajaks.

8.2.1. Kohtuasjades nr x-xx-xxxx ja x-xx-xxxxxxx (süüdistuspunktid 22–23) pole süüdistuses seda algushetke märgitud, viidatakse vaid kuupäevadele aastast 2019 ning seejärel lahendi tegemisele aastal 2021. Kuigi pikad viivitused menetluses ei ole aktsepteeritavad, pole karistuse määramine nendes asjades enam võimalik, kuna süüteo toimepanemise aeg on kindlaks määramata või alternatiivselt on võimalikust süüteo toimepanemisest möödunud üle kahe aasta.

8.2.2. Juhul, kui kohtulahendi ettenähtud ajast hilisema teatavakstegemisega seotud süütegude toimepanemise ajaks lugeda kuupäeva, mil kohus oli teatanud lahendi kuulutamise kuupäeva, kuid milleks lahendit ei tehtud, siis on lisaks varasemas seletuses nimetatud kohtulahenditele (vt eespool p 6.2) möödunud kaheaastane karistamist piirav tähtaeg ka järgmistes kohtuasjades: nr x-xx-xxxxxx, x-xx-xxxx, x-xx-xxxx, x-xx-xxxx, x-xx-xxxx, x-xx-xxxx (selles asjas pole lahendi kuulutamise aega teatavaks tehtud), x-xx-xxxx, x-xx-xxxx, x-xx-xxxx, x-xx-xxxx (süüdistuspunktid 21, 24–26, 28–29, 31, 35, 38 ja 42). Teisisõnu tuleks koos 04.04.2022 seletuskirjas viidatud kohtuasjadega süüdistusest välja arvata kokku 20 kohtuasja.

DISTIPLINAARKOLLEEGIUMI ISTUNGIL UURITUD TÕENDID JA SELGITUSED

9. Distsiplinaarkolleegiumile esitati koos süüdistustega allpool loetletud tõendid.

- Lisa 1 – x-xx-xxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 4 lehel;
- Lisa 2 – x-xx-xxxxxx (2) 07.05.2021. a kohtuistung protokoll 5 lehel;
- Lisa 3 – x-xx-xxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 3 lehel;
- Lisa 4 – x-xx-xxxxxx (2) otsuse tegemise teade, s.o 24.05.2021. a e-kiri 2 lehel;
- Lisa 5 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 6 lehel;
- Lisa 6 – x-xx-xxxx (2) kohtu e-kirjavahetus menetlusosalistega seoses kohtulahendi avalikult teatavakstegemisega 5 lehel;
- Lisa 7 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 10 lehel;
- Lisa 8 – x-xx-xxxx (2) 23.04.2021. a kohtuistung protokoll 7 lehel;
- Lisa 9 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 5 lehel;
- Lisa 10 – x-xx-xxxx (2) 25.03.2021. a kohtuistung protokoll 6 lehel;
- Lisa 11 – x-xx-xxxx (3) kohtu e-kirjavahetus menetlusosalistega seoses kohtulahendi teatavakstegemisega 3 lehel;
- Lisa 12 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 3 lehel;
- Lisa 13 – x-xx-xxxx (3) kohtu e-kiri menetlusosalistele seoses kohtulahendi teatavakstegemise aja muutmisega 2 lehel;
- Lisa 14 – x-xx-xxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 3 lehel;
- Lisa 15 – x-xx-xxxxxx (2) 13.07.2021. a kohtuistung protokoll 7 lehel;
- Lisa 16 – x-xx-xxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 5 lehel;
- Lisa 17 – x-xx-xxxxxx (2) kohtu e-kiri menetlusosalistele seoses kohtulahendi teatavakstegemise aja muutmisega 1 lehel;
- Lisa 18 – x-xx-xxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 5 lehel;

Lisa 19 – x-xx-xxxxx (2) 03.05.2021. a kohtuistungi protokoll 14 lehel;
Lisa 20 – x-xx-xxxxx (3) kohtu e-kiri menetlusosalistele seoses kohtulahendi teatavakstegemise ajaga 3 lehel;
Lisa 21 – x-xx-xxxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 6 lehel;
Lisa 22 – x-xx-xxxxxxx (2) kohtu e-kiri menetlusosalistele seoses kohtulahendi teatavakstegemise aja muutmisega 3 lehel;
Lisa 23 – x-xx-xxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 5 lehel;
Lisa 24 – x-xx-xxxxx (2) kohtu e-kiri menetlusosalistele seoses kohtulahendi teatavakstegemise ajaga 6 lehel;
Lisa 25 – x-xx-xxxxx (3) kohtu e-kiri menetlusosalistele kohtulahendi teatavakstegemise aja muutmise kohta;
Lisa 26 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 3 lehel;
Lisa 27 – x-xx-xxxx (2) kohtu e-kiri menetlusosalistele kohtulahendi teatavakstegemise aja muutmise kohta;
Lisa 28 – x-xx-xxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 7 lehel;
Lisa 29 – x-xx-xxxxx (2) 24.01.2020. a kohtuistungi protokoll 4 lehel;
Lisa 30 – x-xx-xxxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 3 lehel;
Lisa 31 – x-xx-xxxxxxx (2) kohtu 14.01.2020. a e-kiri 2 lehel;
Lisa 32 – x-xx-xxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 2 lehel ;
Lisa 33 – x-xx-xxxxx (2) kohtu xx.xx.xxxx. a e-kiri 2 lehel;
Lisa 34 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 5 lehel;
Lisa 35 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 3 lehel;
Lisa 36 – x-xx-xxxx (2) kohtu 17.10.2018. a e-kiri seoses vaheotsuse tähtajaga 1 lehel;
Lisa 37 – x-xx-xxxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 8 lehel;
Lisa 38 – x-xx-xxxxxxx (2) kohtu 16.11.2020. a e-kiri kohtulahendi teatavakstegemise tähtaja kohta 1 lehel;
Lisa 39 – x-xx-xxxxxxx (3) kohtu 31.03.2021. a e-kiri seoses kohtulahendi teatavakstegemise tähtajaga 2 lehel;
Lisa 40 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 10 lehel;
Lisa 41 – x-xx-xxxx (2) 03.06.2021. a kohtuistungi protokoll 7 lehel;
Lisa 42 – x-xx-xxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 2 lehel;
Lisa 43 – x-xx-xxxxx (2) kohtu 30.03.2020. a e-kirjavahetus seoses kohtulahendi teatavakstegemise tähtajaga 4 lehel;
Lisa 44 – x-xx-xxxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 1 lehel;
Lisa 45 – x-xx-xxxxxxx (2) 24.04.2019. a kohtumäärus taotluste lahendamise ja tähtaegade määramise kohta;
Lisa 46 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 4 lehel;
Lisa 47 – x-xx-xxxx (2) kiri menetlusosalistele tähtaegade määramiseks 1 lehel;
Lisa 48 – x-xx-xxxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 2 lehel;
Lisa 49 – x-xx-xxxxxxx (2) kohtu 09.01.2019. a e-kiri menetlusosalistele tähtaegade, sh kohtulahendi teatavakstegemise aja määramise kohta 1 lehel;
Lisa 50 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 5 lehel;
Lisa 51 – x-xx-xxxx (2) kiri menetlusosalistele kohtulahendi teatavakstegemise tähtaja kohta 1 lehel;
Lisa 52 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 3 lehel;
Lisa 53 – x-xx-xxxx (2) 18.09.2019. a kohtuistungi protokoll 4 lehel;
Lisa 54 – x-xx-xxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 6 lehel;
Lisa 55 – x-xx-xxxxx (2) kohtu 30.01.2020. a e-kiri menetlusosalistele seoses kohtulahendi teatavakstegemise aja määramisega 1 lehel;
Lisa 56 – x-xx-xxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 3 lehel;

Lisa 57 – x-xx-xxxxx (2) kohtu 08.10.2020. a e-kiri menetlusosalistele seoses kohtulahendi teatavakstegemise aja määramisega 1 lehel;

Lisa 58 – x-xx-xxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 4 lehel;

Lisa 59 – x-xx-xxxxx (2) kostja esindaja 02.03.2020. a päring e-kirja teel vastusena kohtu 14.01.2020. a e-kirjale, milles kohus teatas menetlusosalistele kohtulahendi teatavakstegemise aja 2 lehel;

Lisa 60 – x-xx-xxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 2 lehel;

Lisa 61 – x-xx-xxxxx (2) kohtu 08.01.2019. a e-kiri seoses menetlustähtaegadega 1 lehel;

Lisa 62 – x-xx-xxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 3 lehel;

Lisa 63 – x-xx-xxxxx (2) kohtu 16.11.2020. a e-kiri seoses menetlustähtaegadega 1 lehel;

Lisa 64 – x-xx-xxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 4 lehel;

Lisa 65 – x-xx-xxxxx (2) kohtu 30.01.2020. a e-kiri seoses menetlustähtaegadega 1 lehel;

Lisa 66 – x-xx-xxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 2 lehel;

Lisa 67 – x-xx-xxxxxx (2) kohtu 13.05.2020. a e-kiri seoses menetlustähtaegadega 4 lehel;

Lisa 68 – x-xx-xxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 5 lehel;

Lisa 69 – x-xx-xxxxxx (2) kohtu 12.06.2020. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 2 lehel;

Lisa 70 – x-xx-xxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 6 lehel;

Lisa 71 – x-xx-xxx (2) 29.05.2020. a kohtuistung protokoll 5 lehel;

Lisa 72 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 4 lehel;

Lisa 73 – x-xx-xxxx (2) kohtu 19.11.2019. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 2 lehel;

Lisa 74 – x-xx-xxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 2 lehel;

Lisa 75 – x-xx-xxxxxx (2) kohtu 13.05.2020. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 2 lehel;

Lisa 76 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 6 lehel;

Lisa 77 – x-xx-xxxx (2) kohtu 16.12.2020. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 7 lehel;

Lisa 78 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 3 lehel ;

Lisa 79 – x-xx-xxxx (2) kohtu 06.02.2020. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 3 lehel;

Lisa 80 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 13 lehel;

Lisa 81 – x-xx-xxxx (2) kohtu 17.03.2021. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 1 lehel;

Lisa 82 – x-xx-xxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 6 lehel;

Lisa 83 – x-xx-xxxxx (2) kohtu 22.02.2021. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 1 lehel;

Lisa 84 – x-xx-xxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 4-1 lehel;

Lisa 85 – x-xx-xxxxx (2) kohtu 18.06.2021. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 3 lehel;

Lisa 86 – x-xx-xxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 3 lehel;

Lisa 87 – x-xx-xxxxx (2) kohtu 19.03.2020. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 2 lehel;

Lisa 88 – x-xx-xxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 2 lehel;

Lisa 89 – x-xx-xxxxxx (2) kohtu 21.04.2021. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 1 lehel;

Lisa 90 – x-xx-xxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 3 lehel;

Lisa 91 – x-xx-xxxxxx (2) kohtu 17.03.2021. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 2 lehel;

Lisa 92 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 4 lehel;

Lisa 93 – x-xx-xxxx (2) kohtu 26.02.2021. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 2 lehel;
Lisa 94 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 5 lehel;
Lisa 95 – x-xx-xxxx (2) kohtu 07.06.2021. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 2 lehel;
Lisa 96 – x-xx-xxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 2 lehel;
Lisa 97 – x-xx-xxxxx (2) kohtu 30.03.2021. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 3 lehel;
Lisa 98 – x-xx-xxxxxx (1) KIS-ist detailandmete väljatrükk 3 lehel;
Lisa 99 – x-xx-xxxxxx (2) kohtu 15.04.2021. a e-kiri kohtulahendi avalikult teatavakstegemise aja kohta 3 lehel;
Lisa 100 – töökoormustabel aastatel 2019–2021 (sh võrdlus Harju Maakohtu keskmisega);
Lisa 101 – kohtunik Luksepa eemalolekud.

10. Kohtunik esitas 05.04.2022 selgituse lisana järgmised materjalid: EIK 30.04.2021. a kutse, EIK 01.09.2021. a materjalid sisekoolituste programmi kohta; Moonika Tähtvälja 18.03.2022. a e-kiri kokkuvõttega 16.03.2022. a koosolekust, millel kajastati distsiplinaarmenetluse alustamist kohtuniku suhtes; M. Tähtvälja 03.09.2021. a ja 24.09.2021. a e-kirjad Harju Maakohtu tsiviilvaldkonna kohtunike listis kohtuniku asjade ümberjagamise kohta.

11. Distsiplinaarkolleegium kuulas 06.05.2022. a istungil ära kohtunik H. Luksepa ja Harju Maakohtu esimehe A. Asi ning tutvus esitatud kirjalike tõenditega.

12. Distsiplinaarkolleegiumi istungil tunnistas kohtunik end distsiplinaarsüütegudes süüdi osaliselt, s.o tegudes, mis ei ole aegunud (vt eespool p-d 6.2 ja 8.2.1–8.2.2). Kohtunik mõõnis, et ühel hetkel ei jõudnud ta menetlusosalisi enam teavitada kohtuotsuse tegemise aja edasilükkamisest. Töökorralduslikult pidi sekretär tähtaegu meelde tuletama ja tooma nädal enne kohtuotsuse kuulutamise lubatud päeva materjali kohtuniku lauale, aga see kokkulepe ei toimunud. Erinevad töökorralduslikud probleemid kumuleerusid 2020. a suve lõpus. Kohtunik ei ole nõus sellega, et talle oli pidevalt tagatud tööks vajaliku kvaliteediga kohtujuristi abi. Enne teenistuslähetusse minekut tuli tal valida kas üldise jäägi vähendamise või nn vanade asjade esmajärjekorras lahendamise vahel. Aegumistähtaja kulgemise ja võimalikest distsiplinaarsüütegudest teadasaamise aja suhtes jäi kohtunik varem väljendatu juurde.

13. Maakohtu esimees andis istungil põhjaliku ülevaate järelevalvemenetlusele, distsiplinaarsüüdistuse esitamisele ning kohtuniku teenistuslähetusse lubamisele eelnenud kokkulepetest ja sündmuste käigust.

13.1. Teenistuslähetusse mineku taotluse esitamise ajal oli kohtunikul jäägis ca 260 kohtuasja (Harju Maakohtu keskmine 140–150), sh palju aastaid menetluses olnud asju (nt kuus asja aastast 2016). Kohtunik tegi 16.04.2021 kohtu esimehele üldise ülevaate enda lahendamata asjadest. Lepiti kokku, et lähetus alguseks ei tohi jääk ületada 140; 2018. a või varasematest asjadest ei või jääda lahendamata rohkem kui neli asja ja 2019 menetlusse tulnud asjadest rohkem kui kümme. Kohtunikule uute asjade jagamine peatati 10.05.2021. Augusti alguseks oli jääk märgatavalt vähenenud, kuid lahendamata asjade hulgas oli vanu asju lubatust tunduvalt rohkem: vastavalt üle 20 (2018. a ja varasemad) ja ligi 30 (2019. a asjad). Kohtunik saatis 27.08.2021. a e-kirja loeteluga 21 kohtuasjast, milles lahendi projekt on tema kinnitusel kas osaliselt juba tehtud või on asjad niikaugel, et kirjutada on ainult lahend, ja pakkus omal algatusel teha kohtulahendid teenistuslähetusel olles. ATS § 44 ei välista teenistuslähetusel ajal kohtuasjade lahendamist. Algul kokku lepitud tähtaega 30.10.2021 pikendas kohtu esimees esmalt novembri esimese pooleni ja seejärel aasta lõpuni. Distsiplinaarmenetluse algataja selgitas enda kogemusest lähtudes, et

probleemid teenistuselastuse ajal KIS-i kasutamiseiga oleks saanud lahendada distantsilt IT-abi kasutades.

13.2. Sügisel 2021 jõudis kohtu esimeheni mitu kaebust kohtuniku peale seoses lahendi tegemisega viivitamisega, sh tsiviilasjas nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 7, vt ka eespool p 2.1). Nimetatud asjas esitas menetlusosalise esindaja Harju Maakohu üldmeilile korduvaid päringuid asja lahendamise seisuga kohta. Seejärel edastas tsiviilvaldkonna aseesimees kohtunik M. Tähtväli kohtu esimehele 18.10.2021. a e-kirjaga nimekirja 17 tsiviilasjast, mille kohtunik H. Luksepp oli n-ö kaasa võtnud ja milles ei olnud kas järgitud menetlusosalistele teatavaks tehtud kohtulahendi tegemise aega või oli kohtulahendi teatavakstegemise aeg jäetud teatamata. Enne seda puudus kohtu esimehel detailsem teadmine lahendamata kohtuasjade seisust, sh kohtulahendi lubatud kuulutamise aja mittejärgimisest. Kohtu esimees kinnitas, et tema e-kirjade hulgas ei olnud varasema kuupäevaga kaebusi süüdistuse sisuks olnud tsiviilasjades, v.a asjas nr x-xx-xxxxxx (vt tagapool p 15).

13.3. Mõistliku menetlusaja põhimõtte eiramises seisnev tegu lõpeb toiminguga või lahendi tegemise päevaga. Kui kohtulahendit ei kuulutata pooltele teatavaks tehtud ajal ja edasilükkamisest neid ei teavitata, siis on distsiplinaarrikkumise toimepanemise ajaks lubatud kuulutamise aja ning tegeliku kuulutamise vahele jääv vahemik. Kohtulahendi kuulutamise aja edasilükkamisi tuleb paratamatult ette, kuid pooli ei tohi hoida teadmatuses. Kohtu esimehe hinnangul puudus kohtunikul ülevaade oma asjadest ja seda ei tinginud kohtujuristi ebapiisav tugi perioodidel aprillist oktoobrini 2020 ja märtsist maini 2021. Harju Maakohu kohtunike töökoormus on suur, kuid teistel kohtunikel sarnaseid süsteemseid töökorralduslikke probleeme ei ole.

13.4. Järelevalvemenetluse algatamine oli vajalik, et jagada lahendamata asjad ümber teistele sama kohtu kohtunikele. Ümberjagamise tingis ka kohtunike teavitamise. See dokument on asutusesisese kasutamise piiranguga.

14. Istungil esitas kohtu esimees täiendavate tõenditena järgmiste e-kirjade väljatrukid: kohtuniku 27.08.2021. a kiri kohtu esimehele (teema: lahendid kaasa) koos manusega; M. Tähtvälja 18.10.2021. a kiri kohtu esimehele (teema: päring tsiviilasjas nr x-xx-xxxxxx); kohtu esimehe kirjavahetus kohtunikuga 18.10.2021–20.10.2021 (teema: lähetus). Lisaks saatis ta distsiplinaarkolleegiumi liikmetele e-kirjaga edasi menetlusosalise järelepärimise (teema: tsiviilasja nr x-xx-xxxxxx menetlusest), mis jõudis kohtu esimeheni 16.11.2021. Kohtunik nende tõendite asja materjali juurde võtmist ei vastustanud.

15. Lisaks täpsustas kohtu esimees istungil varem esitatud süüdistust. Muudetud kujul seisneb etteheide tsiviilasjades nr x-xx-xxxxxx, x-xx-xxxx, x-xx-xxxxxx ja x-xx-xxxxxx (süüdistuspunktid 14, 16, 21 ja 29) mõistliku menetlusaja põhimõtte eiramises, kuna nimetatud asjades ei teavitanud kohtunik menetlusosalisi kohtulahendi tegemise ajast. Distsiplinaarsüüdistuse esitaja loobus aegumise tõttu etteheitest tsiviilasjas nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 48), kuna sai menetluskäigust teada talle 22.04.2021 laekunud kaebusest, s.o üle kuue kuu enne distsiplinaarsüüdistuse esitamist 07.03.2022. Kokkuvõtvalt on kohtunik jätnud kuues kohtuasjas menetlustoimingud mõistliku menetlusaja jooksul tegemata ja põhjendamata venitanud kohtuasjade lahendamist ning ei ole vähemalt 41 kohtuasjas pidanud kinni kohtulahendi teatavakstegemise ajast ega ole teavitanud menetlusosalisi selle aja muutmisest.

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUMI SEISUKOHT

16. Kõigepealt võtab kolleegium seisukoha aegumise suhtes (I), tuvastab seejärel H. Luksepa distsiplinaarsüüteo (II) ja langetab otsuse karistamise kohta (III). Lõpetuseks lahendab kolleegium kohtuniku taotluse tema nime avalikustatavas lahendis tähepäikidega asendamiseks (IV).

I

17. Distsiplinaarsüütegu aegub, kui selle toimepanemisest on möödunud kaks aastat või avastamisest kuus kuud (KS § 90 lg 1). Distsiplinaarsüüdistus tuleb esitada aegumistähtaaja jooksul. Nimetatud tähtaeg peatub mh kohtuniku ajutise töövõimetuse ja puhkuse ajaks (KS § 90 lg 2 p 2).

18. Kohtunik leiab, et aegumise seisukohalt on määrav distsiplinaarsüüteo toimepanemise algusaeg ning et rikkumisest teadasaamise aja tuvastamisel ei ole tähendust asjaolul, kas distsiplinaarsüüdistuse esitaja tutvus asjakohase info saamisel põhjalikult kohtuasja materjali ja/või menetluskäiguga, vaid piisab üksnes asjade lahendamise viivitamise faktist teadasaamisest. Lisaks väitis kohtunik, et tal oli kohtu esimehega jutuajamine, kus viimane ütles, et on asjadesse sisse vaadanud ja tegi ettepaneku keskenduda pikemalt menetluses olnud kohtuasjadele.

19. Distsiplinaarmenetluse algataja arvates tuleb teo toimepanemise aega arvestada nii menetlustoimingu mõistliku aja jooksul tegemise nõude rikkumisel kui ka lahendi kuulutamise aja mittejärgimisel ja uuest ajast teavitamata jätmisel rikkumise lõpu seisuga ehk vastavalt kas lahendi tegemise ajast või kohtuasja ümberjagamisest arvates.

20. Kolleegium toetab distsiplinaarkolleegiumi praktikas omaksvõetud lähenemist, mille kohaselt tuleb kohtunikule etteheidetava menetlusliku viivituse puhul arvestada distsiplinaarsüüteo toimepanemise aega ja kaheaastast aegumistähtaega alates viivituse (menetlusnormi rikkumise) lõpust (nt kolleegiumi 06.11.2014. a otsus distsiplinaarasjas nr 9-13/14-6, p-d 5.1 ja 5.6). Mõistliku menetlusaja põhimõtte järgimine menetlustoimingute tegemisel ning lahendi kuulutamise ajast kinnipidamine teenib esmajoonel menetlusosaliste huve, mistõttu igasugune põhjendamatu viivitus rikub nende õigusi mitte üksnes õigusvastase olukorra loomise hetkel, vaid jätkuvalt kogu selle olukorra säilitamise ajal (vrd nt Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 16.06.2008. a otsus asjas nr [3-1-1-31-08](#), p 7.1).

21. Mis puudutab distsiplinaarsüüteo aegumise teist, täiendavat kriteeriumit ehk sellisest teost teadasaamist, siis ei leidnud kinnitust kohtuniku väide, et kohtu esimees oli vaidlusaluste kohtuasjade täpse menetluskäiguga kursis juba mais 2021 või hiljemalt 01.09.2021. Vähemalt praeguse distsiplinaarsüüdistuse esitamisele eelnenud sündmusi arvestades ja pidades silmas ka Harju Maakohtu suurust ning lahendatavate asjade hulka, samuti kohtu esimehe ametiaja algust 01.01.2021, oleks distsiplinaarsüüdistuse esitajalt ülemäärane nõuda kohest tutvumist kõigi kohtunike, sh kõige suurema menetlusjärgiga kohtuniku nn vanade kohtuasjade seisuga. Kohtunik ei ole seadnud kahtluse alla kohtu esimehe selgitusi selle kohta, kuidas teenistuslähetusse lubamisele eelnenud ja ka sellele järgnenud vastastikusel suhtluses lepiti kokku üldpõhimõtetes (nt vanemate asjade lahendamine eelisjärjekorras) ning numbrilistes näitajates (nt 2018. a ja vanemate asjade arvu vähendamine neljani, üldine jääk mitte üle 140 asja), mida kohtunik pidi ja oli ise ka nõus järgima. Samuti nähtub uuritud tõenditest, et kohtunik tegi omal algatusel ja äranägemisel valiku kohtuasjadest, mille lubas lahendada juba teenistuslähetusel olles. Kirjeldatud olukorras ei ole kohtu esimehele etteheidetav kohtuniku usaldamine tema menetluses olevate asjade lahendamise täpse järjekorra valikul. Samuti ei tähenda teadmine suhteliselt pikast menetlusajast (menetlusjärgist) automaatselt teadmist ka sellest, et kohtunik on teinud teatavaks kohtulahendi kuulutamise aja, aga pole seda järginud ja on jätnud

kuulutamise edasilükkamisest teavitamata, või et kohtulahendi kuulutamise aega ei ole üldse teatavaks tehtud. Istungil avaldatud tõenditest tuleneb, et kohtu esimeheni jõudsid üks kohtunikku puudutav konkreetne kaebus 2021. a aprillis ja kolm kaebust sama aasta sügisel ning talvel (täpsemalt 18.10.2021, 16.11.2021 ja 15.12.2021). 2021. a lõpuks ei teinud kohtunik lahendeid 19 lubatud kohtuasjas ja seejärel algatas kohtu esimees esmalt järelevalvemenetluse, et saaks lahendamata asjad teistele kohtunikele ümber jagada, ning pärast seda tegi pistelist kontrolli ka teistes kohtuniku menetluses olnud asjades. Seega loeb kolleegium kohtuniku distsiplinaarsüüteo teadasaamise ajaks vastavalt kas

- 18.10.2021, s.o päeva kui Harju Maakohtu tsiviilvaldkonna aseesimees saatis distsiplinaarsüüdistuse algatajale e-kirja 17 kohtuasjas lahendi kuulutamise aja mittejärgmise või mitteteatamise kohta (süüdistuspunktid 2–15 ja 17–19, vt ka eespool p 13.2) või
- 31.12.2021, s.o kohtu esimehe järelevalvemenetluse algatamise päeva kohtuasjades, mis ei sisaldunud 18.10.2021. a e-kirjas toodud loetelus (süüdistuspunktid 1 ja 16) või
- 31.01.2022, s.o kohtu esimehe kohtujuristilt pistelise kontrolli tulemuste saamise päeva (süüdistuspunktid 20–47).

22. Eelnevast tulenevalt ei ole kolleegiumi hinnangul aegunud ükski etteheidetav tegu, mille juurde kohtu esimees istungil jäi. Kolleegium toob siinkohal välja vaid asjaolu, et süüdistusakti lisas 101 sisalduvad kohtuniku eemalolekud (puhkus, töövõimetus) tõendavad distsiplinaarsüüteo kaheaastase aegumistähtaja peatumist tsiviilasjades nr x-xx-xxxxx, x-xx-xxxxx ja x-xx-xxxx (süüdistuspunktid 26, 31 ja 38), kus kohtunik allkirjastas kohtulahendi vastavalt xx.xx.xxxx, xx.xx.xxxx ja xx.xx.xxxx.

II

23. KS § 87 lg 2 esimese lause järgi on distsiplinaarsüütegu kohtuniku süüline tegu, mis seisneb ametikohustuse täitmata jätmises või mittekohases täitmises. Selles tähenduses saab kohtuniku distsiplinaarvastutusest rääkida minetuste korral, mis on seotud puudustega õigusemõistmisel. Kohtuniku täpsemad ametikohustused, mille kaudu on võimalik sellist süüdistust sisustada, tulenevad kohtuasja lahendamisel eeskätt vastavast menetlusseadustikust. Arutatavas distsiplinaarasjas heidetakse kohtunikule ette ametikohustuste mittekohast täitmist, mis seisneb tsiviilasjades menetlustoimingute mõistliku aja jooksul tegemata jätmises (1) ja kohtulahendi teatavakstegemise ajast kinni pidamata ning uuest ajast menetlusosaliste teavitamata jätmises (2).

24. Vaidlusaluste tsiviilasjade lahendamisel maakohtus tuli järgida tsiviilkohtumenetluse seadustiku sätteid. Distsiplinaarsüüteoks KS § 87 lg 2 ls 1 järgi võib olla ilmselge rikkumine õigusnormi kohaldamisel. Kohtuniku sõltumatuse tagamiseks peab olema välistatud tema distsiplinaarne mõjutamine selle eest, et ta tõlgendas õigust oma siseveendumuse kohaselt ja erinevalt ükskõik kelle arusaamast. Seega tuleb järgnevalt hinnata, kas kohtunik on ilmselgelt eksinud süüdistuses märgitud õigusnormide kohaldamisel.

25. Lõplikus distsiplinaarsüüdistuses heidetakse ette tsiviilasjades menetlustoimingute tegemata jätmist ebamõistlikult pika aja jooksul kuues tsiviilasjas (vt eespool p-d 3.1 ja 15). Täpsemalt on kõigis neis tsiviilasjades ebamõistlikult viibinud lõpplahendi tegemine (vt ka p 26.1 tagapool), sh jagas kohtu esimees tsiviilasja nr x-xx-xxxxx (süüdistuspunkt 14) ümber teisele kohtunikule pärast veidi alla kaheaastast põhjendamatu menetluspauzi. Kohtuasjade kirjeldusest nähtuvalt ei tinginud lahendi viibimist menetlusosalistega seotud asjaolud. Vastupidist ei väitnud ka kohtunik.

25.1. Kohtunik korraldab oma tööaja iseseisvalt (KS § 6 lg 1 ls 1) ja peab oma kohustused täitma mõistliku aja jooksul, arvestades seaduses ettenähtud menetlustähtaegu (KS § 6 lg 1 ls 2). Kohtu

kohustus lahendada tsiviilasi mõistliku aja jooksul on sätestatud ka tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) §-s 2. Varasemas praktikas on distsiplinaarkolleegium leidnud, et *mõistlik aeg* on määratlemata õigusmõiste, mis tuleb sisustada igal üksikjuhtumil eraldi. Kohtumenetluse kestuse mõistlikkus sõltub vaidluse keerukusest, kaalul olevate hüvede tähtsusest, menetlusosaliste ja kohtu tegevusest. Arvestada tuleb ka kohtu ja kohtuniku töökoormust ning sellest tingitud objektiivseid asjaolusid – olemasolevaid ressursse, abitööjõu olemasolu, asjade hulka, nende keerukust jms. Unustada ei tohi seda, et asjade läbivaatamise kiirus ei tohiks olla omaette eesmärk. See peab olema tasakaalus tsiviilkohtumenetluse üldiste eesmärkidega, milleks on asja õige ja võimalikult väikeste kuludega lahendamine (TsMS § 2). (Nt kolleegiumi 27.03.2019. a otsus distsiplinaarasjas nr 9-13/18-3, p 18.1.1) Liigne kiirustamine ei teeni kumbagi nendest eesmärkidest, seevastu lükkab piisava süvenemiseta tehtud lahend edasi õigusrahu saabumise ning suurendab ka menetlemisega seotud aja- ning rahalist kulu. Kohtu ja kohtuniku suur töökoormus Eestis, sh Harju Maakohtus, on tõsine probleem, mis vajab ka õiguspoliitilist lahendust. Samas ei pruugi suur töökoormus alati õigustada asjade põhjendamatult pikka menetlemist (vt ka kolleegiumi 31.10.2011. a otsus distsiplinaarasjas nr 3-8-11-2-11, p 12), arvestades mh võrreldavate kohtuasjade lahendamise tavapärasest kestust samas kohtus.

25.2. Kolleegiumi hinnangul tuleneb nõudest lahendada tsiviilasi mõistliku aja jooksul, et menetluses ei tohiks olla pikki ajavahemikke, mil üksnes kohtust (kohtunikust) sõltuvatel asjaoludel vajalikke menetlustoiminguid ei tehta. Praeguses asjas heidetakse kohtunikule ette tsiviilasjades menetlustoiminguna kohtulahendi tegemata jätmist alates *ca* aastast ja neljast kuust kuni kahe ja poole aastani. Selliseks ajavahemikuks tsiviilasjade menetluse soikujäämist on loetud ametikohustuse mittekohaseks täitmiseks (nt viidatud otsus distsiplinaarasjas nr 9-13/18-3, p 18.1.2).

25.3. Distsiplinaarsüüdistuse esitaja viitas Harju Maakohtu menetlusstatistikale, mis kinnitab, et kohtunikule 2019–2020 jagatud tsiviilasjade arv jäi alla kohtu keskmise ja 2021. a esimese nelja kuu jooksul ületas keskmist vaid vähesel määral ning kohtuniku lahendatud asjade arv oli neil aastatel alla keskmise (distsiplinaarsüüdistuse lisa 100). Teistega samaväärset töökoormust tunnistas ka kohtunik. Kolleegium tõdeb siinkohal, et aastatel 2020–2021 on kohtuniku uute asjade väärtus töökoormuspunktide vaates siiski keskmisest pisut suurem, lahendatud asjade puhul aga läbivalt keskmisest väiksem. Samuti nähtub viidatud tõendist, et 2019. aastaga võrreldes jagati 2020. a kohtunikule peaaegu poole rohkem uusi asju (vastavalt 200 ja 388, Harju Maakohtu keskmine oli samadel perioodidel 417 ja 447), mis langeb ajaliselt kokku kohtujuristi piisava toe ajutise puudumisega. *Ca* 400 kohtuasja menetluse korraldamine ja lahendamine menetlusseaduse nõudeid järgides eeldab vaieldamatult head ülevaadet asjade käigust ja sujuvat töökorraldust. Kohtu esimehe sõnul ei ole teistel Harju Maakohtu kohtunikel suurele töökoormusele vaatamata sarnaseid töökorralduslikke probleeme. Kohtunik omakorda märkis, et teiste kohtunike suhtes ei ole tema menetlustega sarnast lauskontrolli tehtud.

25.4. Tähelepanuta ei saa jätta tsiviilasjade arvu järkjärgulist kasvu viimastel aastatel (vt lähemalt <https://www.kohus.ee/dokumendid-ja-vormid/kohtute-menetlusstatistika>) ja kohtusüsteemi, aga ka laiemalt riigi kohustust tagada kohtunikele suurenenud töökoormusega toimetulekuks (mh tööstress) vajalikud tingimused ning tugi. Hagimenetluses sisuliselt lahendatavate tsiviilasjade keskmine menetlusaeg on stabiilselt pikenenud ja Harju Maakohtus oli see näiteks 2021. a 46% pikem kui 2017. a (Riigikohtu esimehe 08.06.2022 Riigikogule tehtud ettekande lisa 1, arvutivõrgus kättesaadav: <https://www.riigikohus.ee/et/oigusalsed-materjalid/avalikud-esinemised-ja-artiklid>). Need taustaandmed illustreerivad kolleegiumi arvates olukorda, kus väiksemgi tõrge, takistus või viivitus kohtuniku töös – olgu see objektiivne ja vabandatav või mitte – võib töökoormuse pideva kasvu tõttu kiiresti kumuleeruda suuremaks probleemiks.

25.5. Kuigi viidatud kuue tsiviilasja kohta ei ole distsiplinaarsüüdistuses esile toodud konkreetseid asjaolusid vaidluse ulatuse ja keerukuse kohta, on menetluse kestus pikenenud aasta või isegi pikema aja võrra seetõttu, et kohtunik asjaga ei tegelenud, s.o menetlusosalistest sõltumatutel põhjustel. Seda järeldust ei lükka ümber ka kohtuniku enda selgitused ning kirjalikud tõendid. Kohtunik viitab põhjustena üldisele töökoormusele, probleemidele menetlusgrupis ja tehnilistele takistustele KIS-i kasutamisel teenistuselajal. Kolleegium nendib, et tsiviilasjades nr x-xx-xxxxxx, x-xx-xxxxxx ja x-xx-xxxxxx (süüdistuspunktid 21, 23, 29) jääb viimane kohtuniku tehtud menetlustoiming 2019. a esimesse poolde, kohtujuristi toe puudumisest tingitud probleemid tekkisid kohtuniku kinnitusel aga 2020. a alguses. Tsiviilasjades nr x-xx-xxxxxx, x-xx-xxxx ja x-xx-xxxx (süüdistuspunktid 14, 16 ja 22) on kohtunik teinud viimase toiminguga vastavalt 2020. a jaanuaris, augustis ja 2019. a septembris. Näiteks tsiviilasjas nr x-xx-xxxx taotleti kohtult xx.xx.xxxx vastuhagile vastamise tähtaja pikendamist, kuid kohtunik taotlusega ei tegelenud ning järgmise toiminguna allkirjastas lahendi alles xx.xx.xxxx. Puutuvalt kohtuniku väitesse, et süüdistuses ei ole tsiviilasja nr x-xx-xxxxxx kirjelduses nimetatud viivituse algust ehk hetke, mil tehti viimane toiming enne lahendi kuulutamist, osutab kolleegium KIS-i detailandmete väljavõttele süüdistuse lisas 48. Sellest nähtub, et kohus on saatnud pooltele kirja xx.xx.xxxx ja menetlusosalise viimane seisukoht esitati kohtule xx.xx.xxxx, järgmise toiminguna allkirjastas kohtunik lahendi xx.xx.xxxx, s.o rohkem kui kaks aastat hiljem.

25.6. Oluline on seegi, et vastupidiselt kohtu esimehega kokkulepitule vähendas kohtunik enne teenistuselajal minekut menetlusjätki eelkõige uuemate kohtuasjade arvelt (vt eespool p 13.1). Distsiplinaarkolleegiumi praktikas seevastu on peetud õigusvastaseks olukorda, kus kohtunik valib enda kehtestatud kriteeriumide alusel, milliseid asju ta menetleb ja millised asjad jätab mõistliku aja jooksul menetlemata ehk jätab asjad seisma, kuivõrd kohtuasju tuleb menetleda üldjuhul kohtusse saabumise järjekorras (v.a kiireloomulised asjad) (vt viidatud otsus distsiplinaarasjas nr 3-8-11-2-11, p 19).

25.7. Kolleegiumi hinnangul on distsiplinaarsüüdistuses tehtud etteheited menetlustoimingute ebamõistliku aja jooksul tegemata jätmises seetõttu põhjendatud. Kohtulahendi tegemisega viivitamine aasta ja veelgi pikema aja võrra oli tingitud ennekõike kohtust (kohtunikust) sõltuvatest asjaoludest, kuigi kohtujuristi abi oli teatud perioodidel väiksem ja kohtuniku töökoormus 2020. a varasemaga võrreldes suurenes. Võrdluses teiste sama kohtu kohtunikega ei olnud kohtuniku töökoormus aastatel 2019–2021 suurem, kuigi kohtu üldine töökoormus kasvas. Lubaduse lahendada mh tsiviilasjad nr x-xx-xxxxxx ja x-xx-xxxx (süüdistuspunktid 14 ja 16) teenistuselajal esimeste kuude jooksul andis kohtunik omal algatusel (nendes asjades lõplahendi tegemine oli varem seatud lähetusse mineku eeltingimuseks). Teenistuselajal tuli kohtunikul küll alates esimesest päevast läbida koolitused ja täita täies mahus sisulisi ülesandeid, kuid see ei õigusta lubamatult pikaks kujunenud viivitust tsiviilasjade lahendamisel. Tehniline takistus KIS-ile juurdepääsemisel teenistuselajal väljaspool EIK hoonet oleks tõenäoliselt olnud välditav IT-abiga konsulteerides.

26. Kohtunikule on ette heidetud ka kohtulahendi kuulutamise kohati korduvat ja pikaks ajaks edasilükkamist ning sellest menetlusosaliste teavitamata jätmist kokku 41 tsiviilasja menetlemisel (vt eespool p-d 3.2 ja 15). Kohtulahendi avalikult teatavastegemise on kohtunik edasi lükanud või selle tegemisega viivitanud erinevate ajavahemike võrra päevadest ja kuudest kuni aastateni, nt

- asjas nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 6) aasta ja kolm kuud (kuni asja ümberjagamiseni),
- asjas nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 13) aasta ja kümme kuud (kuni asja ümberjagamiseni),
- asjas nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 17) üle kolme aasta (kuni asja ümberjagamiseni),
- asjas nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 36) 14 päeva,
- asjas nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 27) 12 päeva,
- asjas nr x-xx-xxxx (süüdistuspunkt 45) kaheksa päeva.

26.1. TsMS § 452 lg-test 3 ja 4, § 463 lg-st 2 ja § 478 lg 1 ls-st 2 tuleneb ühemõtteliselt, et kohtulahend tuleb avalikult teatavaks teha üldjuhul mitte hiljem kui 20 päeva pärast asja arutamise viimast istungit või kirjalikus menetluses taotluste ja dokumentide esitamiseks ettenähtud tähtpäeva möödumist. Kui selleks on mõjuv põhjus, eelkõige kohtuasja suur maht või eriline keerukus, tuleb lahend kuulutada mitte hiljem kui 40 päeva jooksul. Samuti on sõnaselgelt sätestatud, et kohtuotsuse avalikult teatavastegemise aja muutmiseks tuleb menetlusosalisi teavitada. Niisiis võib viidatud õigusnormide ilmselge rikkumine olla distsiplinaarsüütegu (nt viidatud otsus distsiplinaarasjas nr 9-13/18-3, p 18.2.1).

26.2. See, et kohtunik korraldab KS § 6 lg 1 järgi oma tööaja iseseisvalt, tähendab, et tal on suur otsustusõigus selle üle, kuidas oma menetluses olevates kohtuasjades menetlust korraldada, sh millistes asjades ja millal istungeid pidada või milliseid tähtaegu menetlusosalistele taotluste jm menetlusedokumentide esitamiseks anda. Konkreetsete asjade menetlemisel tuleb töö korraldada selliselt, et kohtunik suudaks järgida seaduses sätestatud tähtaegu. See, kui keeruline ja detailirohke on lahendatav asi, peaks olema kohtunikule äratuntav siis, kui ta määrab selle lahendamiseks kohtuistungit või annab kirjalikus menetluses menetlusosalistele tähtaja taotluste ja dokumentide esitamiseks. Ka see, kui kaua võiks konkreetsetes asjades võtta aega otsuse kirjutamine, peaks üldjuhul olema prognoositav enne lahendi kirjutama asumist. (Viidatud otsus asjas nr 9-13/18-3, p 18.2.2) Seega ei õigusta kolleegiumi arvates üldjuhul konkreetsetes asjades lahendi avalikult teatavastegemise tähtaja *olulist* või *süsteematilist* rikkumist kohtuniku töökoormus, sest seda saab kohtunik oma töö korraldamisel arvesse võtta. Varasemas praktikas on distsiplinaarkolleegium leidnud, et kui kohtunikul on tekkinud raskusi kohtuotsuse tähtaegsel vormistamisel ja kuulutamisel, peaks ta eelkõige tegema oma töökorralduses ümberkorraldusi (vt kolleegiumi 04.01.2010. a otsus distsiplinaarasjas nr 3-8-11-4-09, p 7 ja viidatud otsus asjas nr 9-13/18-3, p-d 18.2.2 ja 19). Arusaadavalt saab kohtunikule tähtaegade eiramist ette heita vaid tingimusel, et kohtunikule jagatud asjade koguarv (objektiivne töökoormus) võimaldab mõistliku töökorralduse juures neid tähtaegu järgida (vt ka eespool p-d 25.3–25.4).

26.3. Kohtunik ei ole vaidlustanud süüdistuses sisalduvaid väiteid, et ta ei ole kinni pidanud kohtulahendi teatavastegemise seaduses sätestatud tähtajast ega ole seejuures menetlusosalisi teavitanud kohtulahendi kuulutamise aja (viimasest) muutmiseks. Kohtunik selgitas istungil, et on teadlik teavitamise kohustusest ja järgis seda, kuni ühel hetkel ei olnud enam võimeline korduvalt edasilükatud tähtaegadest kinni pidama, mõni tähtaeg möödus tähelepanematuse tõttu ja sekretär jättis ka kuulutamise tähtpäeva saabumise meelde tuletamata.

26.4. Eraldivõetuna ei ole kohtulahendi teatavastegemise tähtaja rikkumine nt ühe päeva võrra oluline rikkumine, mis võiks kaasa tuua distsiplinaarvastutuse, küll aga võib distsiplinaarvastutuse kaasa tuua nt kümne lahendi maksimaalse tähtaja *oluline* (nt 22 päevast kuni poole aastani) ületamine (viidatud otsus asjas nr 9-13/18-3, p 18.2.2). Vaidlusaluses asjas on tõendamist leidnud kohtulahendi teatavastegemise aja eiramine kaheksast päevast kuni üle kolme aastani (vt eespool p 26) ja kohtulahendi kuulutamise edasilükkamisest teavitamata jätmise kokku 41 kohtuasjas.

27. Kokkuvõtteks leiab kolleegium, et kohtunik on toime pannud KS § 87 lg-s 2 märgitud distsiplinaarsüüteo – *ametikoostuste mittekohase täitmise* –, mis seisneb kuue tsiviilasja lahendamisega venitamises (menetlustoimingute tegemata jätmises pikema aja vältel), samuti kohtulahendite kuulutamise aja korduvas ja pikaks ajaks edasilükkamises ning menetlusosaliste sellest teavitamata jätmises 41 kohtuasjas. Kolleegium nõustub distsiplinaarsüüdistuse esitajaga, et tuvastatud rikkumised annavad tunnistust süsteemsetest vajakajäämistest kohtuniku, sh menetlusgrupi töö korraldamisel. Kolleegium mõnab, et kogunud kohtujuristi toe ajutine puudumine ja 2020. a suurenenud töökoormus mõjutasid objektiivselt kohtuniku töökorraldust ja -jõudlust, aga need

asjaolud ei saanud põhjustada pooltele teada antud lahendi kuulutamise tähtaja eiramist ega takistada tähtaja edasilükkamisest teavitamist. Samuti annavad kohtuniku puudulikust töökorraldusest tunnistust tuvastamist leidnud pikad viivitused kuue tsiviilasja lahendamisel, millest menetlusosaliste käitumisest sõltumatu menetluspaus tekkis kolmel juhul juba 2019. a esimeses pooles. Kohtuniku töökoormust arvestab kolleegium karistuse valikul. Kohtunik on rikkunud KS § 6 lg-st 1 ja TsMS § 452 lg-st 3 tulenevaid kohustusi vähemalt hooletusest, s.o süüliselt.

28. Tsiviilasjas nr x-xx-xxxxxx (süüdistuspunkt 48) võttis kohtu esimees omaks rikkumisest teadasaamise rohkem kui kuus kuud enne distsiplinaarsüüdistuse esitamist. Kolleegium loeb selle süüdistusest osaliseks loobumiseks ja mõistab kohtuniku nimetatud süüdistuspunktis õigeks.

III

29. KS § 88 lg 1 järgi on distsiplinaarkaristused noomitus (p 1), rahaträhv kuni ühe kuu ametipalga ulatuses (p 2), ametipalga vähendamine (p 3) ja ametist tagandamine (p 4). KS § 88 lg 4 järgi tuleb distsiplinaarkaristuse määramisel arvestada distsiplinaarsüüteo laadi, raskust ja tagajärgi ning kohtuniku isikuomadusi ja muid süüteo asjaolusid.

30. Distsiplinaarkaristuse valikul arvestab kolleegium nii distsiplinaarsüüteo laadi (selgete menetlusnormide rikkumised), raskust (süsteemaatilisus, viivituse pikkus), kohtuniku töökoormust kui ka seda, et kohtunikku ei ole süüdistatud selles, et rikkumised oleks toonud menetlusosalistele kaasa mingeid raskeid või pöördumatuid tagajärgi.

30.1. Kohtujuristi(de) vahetust mh COVID-19 viirusega kaasnevate piirangute ajal ja raskusi kohtujuristi leidmisel saab ühelt poolt arvesse võtta objektiivse mõjuga takistusena. Menetlusstatistika kohaselt suurenes kohtuniku töökoormus 2020. a. märgatavalt. Tsiviilasjade arvu üldine kasv ja keskmise menetlusaja pikenemine viimastel aastatel on samuti tõsiasi (vt eespool p 25.4). Kolleegiumile ei ole esitatud andmeid selle kohta, et koormuse kasv oleks toonud Harju Maakohtus kaasa üldisi probleeme töö korraldamisel ja tähtaegadest kinnipidamisel. Mõõnda tuleb aga seda, et suurenev koormus tähendab kohtunike jaoks lisapinget, mis omakorda võib vähendada kohtunike võimet oma tööülesannetega toime tulla, sõltudes mh individuaalsest võimekusest ning stressitaluvusest. Kohtuniku istungil antud selgitustest on näha, et töökoormus oli üks asjaoludest, mis viis kohtuniku ametikohustuste mittekohase täitmiseni. Kuigi kirjeldatud objektiivsed asjaolud ei välista distsiplinaarvastutust ega -karistust süüliselt ametikohustuste mittekohase täitmise korral, mõjutab see praeguses asjas kohtuniku süü suurust ja seeläbi ka karistuse valikut.

30.2. Teisalt nähtub süüdistuses toodud kohtuasjade menetluskäigust käitumismuster – seda kinnitasid ka kohtuniku istungil väljendatud arusaamad –, mille järgi oli menetlusgrupi töö korraldatud ebapiisavalt juba enne 2020. a, puudus järjepidev ülevaade menetluses olnud kohtuasjade seisust ja kohtulahendi tegemise lubatud ajast ning kohtunik ei teavitanud menetlusosalisi uuest lahendi teatavakstegemise ajast kohati isegi korduvate järelepärimiste korral (nt süüdistuspunktid 5, 18, 20, 34, 46–47). Nagu öeldud, ei õigusta ka kohtuniku suur töökoormus selliste ametikohustuste ebakohast täitmist, mida kohtunik saab oma tööaja planeerimisel ise arvestada (vt eespool p 26.2). Menetlusosaliste põhjendatud järelepärimised ning mitmed kohtu esimehena jõudnud kaebused on tunnistuseks sellest, et kohtuniku tegevus seadis ohtu kohtu maine ja korrakohase õigusemõistmise põhimõtte, kuna menetlusosalised pidid olema pikalt teadmatutes neid puudutava kohtuasja menetluse käigust ja lahendusest.

30.3. Kolleegium peab vajalikuks märkida sedagi, et maakohtu esimees on kasutanud enne distsiplinaarmenetluse algatamist proportsionaalseid ja paindlikke abinõusid, et aidata kohtunik välja juba varem tekkinud n-ö tööalasest ummikseisust, sh korraldades võimaluste piires

asenduskohtujuristide abi, lõpetades uute asjade jagamise, võimaldades minekut teenistuslähetusse ning jagades lahendamata asju ümber teistele kohtunikele. Pikemaajalise teenistuslähetuse, sh koolituse võimaldamine eluks ajaks ametisse nimetatud kohtunikele on oluline nii silmaringi avardamise ja eneseharimise eesmärgil kui ka töemotivatsiooni säilitamiseks. Kohtunike EIK-is stažeerimine on ka Eesti riigi huvides laiemas tähenduses.

31. Isikuomaduste juures arvestab kolleegium sellega, et kohtunik tunnistas rikkumisi (v.a. aegunud teod) ja vajakajäämisi menetlusgrupi töö korraldamisel, kuigi leidis tagantjärele, et teenistuslähetuse ajal tööülesannete täitmise nõudmine ei ole seadusega kooskõlas ja et Harju Maakohus on jätnud teda probleemidega paljuski üksi. Kohtunik on olnud ametis alates 18.08.2014 ja varem ei ole teda distsiplinaarkorras karistatud. Distsiplinaarsüüdistuses ei ole tehtud etteheiteid kohtuniku lahendite sisulisele kvaliteedile.

32. Kokkuvõttes leiab kolleegium, et piisav on kohtuniku karistamine noomitusega.

IV

33. Kohtunik taotleb distsiplinaarkomisjoni avalikustatavas otsuses tema nime asendamist tähemärkidega viitega IKS §-dele 14 ja 15, teisisõnu seadusliku aluse ning nõusoleku puudumise tõttu. Kolleegium jätab selle taotluse rahuldamata järgmistel põhjustel.

34. Kohtunike distsiplinaarkolleegiumi otsus on kohtuotsus (Riigikohtu halduskolleegiumi 15.12.2017. a otsus nr [3-13-2425/53](#), p 19.2). Seda kinnitab mh asjaolu, et kõige raskema distsiplinaarkaristuse, s.o kohtuniku ametist tagandamise (KS § 88 lg 1 p 4) aluseks peab olema kohtuotsus (PS § 147 lg 2). On raske leida põhjust, miks peaks distsiplinaarkolleegiumi otsuse õiguslik olemus sõltuma konkreetse distsiplinaarmenetluse tulemusest.

35. Isikuandmete kaitse seadus ei laiene kohtule põhiseaduslike ülesannete täitmisel, samuti siis, kui eriseadusest tuleneb teistsugune kord (IKS § 2 p 2). Kohtunike distsiplinaarmenetlus on olemuslikult seotud kohtu põhifunktsiooni täitmise ning selle eeltingimuseks oleva kohtunike sõltumatusega. Kuna kohtuniku ja kohtute sõltumatuse tagamiseks on järelevalve kohtunike üle allutatud üksnes kohtuvõimule endale, peab selle tasakaalustamiseks säilima avalikkuse kontroll ning kohtunike distsiplinaarmenetlus peab olema läbipaistev. Kolleegiumi arvates kaalub see üles distsiplinaarsüüdistuse saanud kohtuniku huvi enda isiku varjamiseks ja avalikustamisega kaasneva eraelu puutumata riive.

36. Kohtute seadus distsiplinaarkolleegiumi otsuse avalikult teatavastegemist ei reguleeri, küll tuleneb see nõue põhiseadusest. Nimelt kuulutatakse kohtuotsus avalikult, v.a. juhul, kui alaealise, abielupoole või kannatanu huvid nõuavad teisiti (PS § 24 lg 5). Lisaks on Riigikohus kohtunike distsiplinaarasju puudutavalt teabevaldaja ja kohustatud avalikustama jõustunud kohtulahendid seadusest tulenevate piirangutega avaliku teabe seaduse § 28 lg 1 p 29 alusel. Analoogiliselt ei varjata tsiviilkohtu- ja halduskohtumenetluses kohtulahendis avaliku võimu kandja andmeid (TsMS § 462 lg 2 ja HKMS § 175 lg 3 ls 2) ning süüteo menetluses avaldatakse alati täisealise süüdistatava või menetlusaluse isiku nimi (KrMS § 408¹ lg 2 ls 1 ja VTMS § 2). Avalikustamisega kaasneva riive intensiivsust vähendab asjaolu, et distsiplinaarkaristus kustub üldjuhul ühe aasta pärast (KS § 88 lg 6). Karistuse kustudes lõpetatakse Riigikohtu pikaajalise praktika kohaselt ka otsuse avalikustamine. Kokkuvõtvalt on õiguslik alus kohtunike distsiplinaarkolleegiumi jõustunud otsuse avalikustamiseks koos kohtuniku nimega kuni distsiplinaarkaristuse kustumiseni tuletatav KS 11. ptk-st koosmõjus PS § 24 lg-ga 5 ning §-dega 146 ja 147.

Saale Laos

Kai Kullerkupp

Julia Laffranque

Sten Lind

Piia Jaaksoo

(allkirjastatud digitaalselt)